

Uvod

Globalizacija je učinila poznavanje drugih ljudi, kultura i jezika ne samo poželjnim već i neophodnim u 21. veku. Uz pomoć Interneta i mnoštva društvenih mreža koje rastu vrtoglavom brzinom, dopiranje do nekoga na drugoj strane sveta postalo je lako kao klik mišem, korišćenje pametnog telefona ili korišćenje RenRena (kineski ekvivalent Facebooka) ili Weiboa (kineski Twitter). Ipak, ništa ne može da nadmaši uzbuđenje susreta licem u lice s nekim ko dolazi s druge strane sveta i govori svojim jezikom. Komunikacija u sajber prostoru nije ni blizu tome.

Bilo da ste neumorni putnik, idete u inostranstvo zbog posla, studirate u inostranstvu, usvajate dete, zainteresovani ste za posete Kineskoj četvrti, sklapanje prijateljstva sa kineskim kolegom iz razreda ili sa posla, ili ste jednostavno radoznali o Kini, *Kineski za neupućene*, 3. izdanje, može vam pomoći da se upoznate s dovoljno kineskog da vodite pristojan razgovor o bilo kojoj temi. Naravno, nećete odmah postati napredni govornik, ali ova knjiga vam pomaže da pozdravite stranca, kupite avionsku kartu, razgovarate s kineskim studentima, komunicirate sa poslovnim kolegama i naručite hranu. Knjiga vam daje neprocenjive kulturne savete, tako da ne samo da izgovarate te nove reči i fraze, već ih podupirete odgovarajućim ponašanjem u pravo vreme.

Osmislila sam ovu knjigu da vam pomogne da uspešno koristite jedan od najtežih jezika na svetu. Kineski bi takođe trebalo da bude jednostavno zabavan za učenje.

O ovoj knjizi

Dobra vest je da možete koristiti *Kineski za neupućene*, 3. izdanje, bilo kada i bilo gde. Nema obaveznih časova, nema ispita, i nema domaćih zadataka koje treba izbegavati. Treba da odete u novi grad na poslovni sastanak? Samo se okrenite ka poglavljima o putovanju ili poslu da saznate kako kupiti avionsku kartu, proći kroz carinu, stići na aerodrom na vreme ili obaviti pregovore. Morate na hitan pregled kod doktora? Okrenite se ka poglavlju o zdravlju i unapred saznajte kako da kažete lekarima tačno šta vam je.

Obratite pažnju na nekoliko konvencija koje vam mogu pomoći da se snađete u sadržaju ove knjige:

- » Kineski termini su napisani **podebljano** kako bi se istakli.
- » Izgovori i značenja se pojavljuju u zagradama odmah nakon kineskih termina. Srpski prevodi su u *kurzivu*.
- » Ova knjiga koristi **pīnyīn 拼音** (pin-jin) (bukvalno: *piši kako govoriš*) latinizovan sistem kineskih reči. Šta to znači? Pa, ako odete u Kinu, videćete kineske znake svuda okolo, ali ako tražite nešto na engleskom, možda ćete se namučiti da ga pronađete. Koji god znakovi da su napisani latiničnim slovima biće napisani u **pīnyīn** sistemu, latinizovanom sistemu razvijenom 1950-ih, tako da je ispis u **pīnyīn** sistemu u ovoj knjizi dobra praksa za vas.
- » U ovom izdanju *Kineski za neupućene*, kineski znaci su dodati na mnogim mestima i pojavljuju se nakon početne transliteracije iz **pīnyīna**. Kineski znaci su zabavni za pokušaje dešifrovanja. Kinezi su radili na tome hiljadama godina, posebno za složenije znake koji su zahtevali i do 20 zasebnih poteza četkičicom za pisanje kako bi stvorili tradicionalne kineske znake.

Na sreću, mnogi od složenijih kineskih znakova su pojednostavljeni početkom 20. veka kako bi bili lakši za čitanje i pisanje, i oni se danas koriste u kontinentalnoj Kini. (Više o kineskim znacima možete pročitati u Poglavlju 2.) Originalni (ili *tradicionalni*) znaci se i dalje koriste na Tajvanu. U ovoj knjizi, pojednostavljeni znaci se pojavljuju prvi, a zatim u zagradama slede tradicionalni znaci. Znaci koji nikada nisu bili pojednostavljeni nemaju dodatnu oznaku u zagradama.
- » Još jedna stvar koju bi trebalo da imate na umu dok počinjete da razumete kineski je da mnogi od srpskih prevoda koje vidite u ovoj knjizi nisu doslovni. Razumevanje suštine onoga što čujete ili vidite je važnije od poznavanja značenja svake pojedinačne reči u bilo kojoj frazi. Na primer, kineska fraza koja znači *tako-tako* bukvalno se prevodi kao *konj konj tigar tigar* iako zapravo ne govorite o životinjama. Kad god dam doslovni prevod, prethodim ga sa „Doslovno.“

Sledeći elementi u ovoj knjizi pomažu u učvršćivanju novih termina i fraza koje učite:

- » **Razgovor na na kineskom:** Ništa ne može da nadmaši videti i čuti stvarni razgovor da biste naučili kineski, pa povremeno ubacujem dijaloge u knjigu pod naslovom „Razgovor.“ Oni vam prikazuju kineske reči, izgovore i srpske prevode, i često stavljam kulturne savete u kontekst, što može biti od koristi. Mnogi od ovih dijaloga se pojavljuju u pratećim online audio zapisima tako da možete vežbati rečenice nakon što čujete kako bi trebalo da zvuče. Sa tonalnom prirodom kineskog jezika, ova funkcija je neophodna dok učite kineski.

- » **Reči i izrazi koje treba znati:** Ovi okviri se pojavljuju nakon Razgovor dijaloga i ističu korisne dodatne reči izvan dijaloga.
- » **Igre i zabava:** Rad sa igrama reči, rešavanje ukrštenih reči ili podsećanje na neke fraze za popunjavanje praznina može biti zabavan način za pregled reči i fraza koje srećete u svakom poglavlju. Ovaj element je odličan način da procenite svoj napredak i istovremeno izazovete svoj mozak. Potražite ove aktivnosti na kraju svakog poglavlja.

Lepota ove knjige je u tome što može biti sve za sve ljude. Ne morate da naučite Poglavlje 5 pre nego što pređete na Poglavlje 6, ako je ono što je obrađeno u Poglavlju 6 ono što vam je zaista potrebno. Svako poglavlje vam pruža različite informacije o kineskom jeziku i ističe različite delove kineske gramatike. Čitajte koliko želite, koliko brzo ili sporo želite. Šta god da vas zanima, na to se fokusirajte. I zapamtite: otkrivete jezik koji istovremeno predstavlja jednu od najstarijih civilizacija na svetu i jednu od najbrže rastućih ekonomija u 21. veku.

(Ne)osnovane pretpostavke

Neke od neosnovanih pretpostavki koje sam napravila o vama dok sam pisala *Kineski za neupućene*, 3. izdanje, su da:

- » Ne znate ništa kineskog, osim možda nekoliko reči koje ste pokupili iz dobrog kung-fu filma ili reč *tofu*, koju ste pokupili dok ste kupovali namirnice.
- » Vaš cilj u životu nije da postanete tumač kineskog jezika u UN; samo želite da pokupite nekoliko korisnih reči, fraza i konstrukcija rečenica kako biste se mogli razumeti u kineskom govornom okruženju.
- » Nemate nameru da provodite sate i sate pamteći kineski vokabular i gramatičke obrasce.
- » U osnovi želite da se zabavite dok govorite malo kineskog.

Ikone korišćene u ovoj knjizi

Zgodne male ikone povremeno se pojavljuju na levim marginama, pored sporednih tekstova i uz Razgovore na kineskom kroz ovu knjigu. Ovi svetonici osvetljavaju kakvu vrstu informacija gledate i mogu vam pomoći da brzo pronađete određene tipove informacija. Pet ikona korišćenih u ovoj knjizi su sledeće:

SAVET

Sijalica se pojavljuje gde god sam istakla odličnu ideju koja će vam pomoći da učenje kineskog bude lakše.

UPAMTITE

Ova ikona, prikazuje prst sa koncem, služi kao podsetnik na posebno važne informacije koje se tiču kineskog jezika.

PAŽNJA

Ova ikona bi trebalo da deluje kao znak zaustavljanja u vašem umu. Upozorava vas na stvari koje treba izbegavati da biste se zaštitili od neprijatnosti u inostranstvu ili sa novim kineskim prijateljem.

LOKALNI
OBIČAJI

Ova ikona vas upućuje na fascinantne informacije o Kini i kineskoj kulturi. Poznavanje kulture ide ruku pod ruku sa poznavanjem stranog jezika, pa ove ikone pomažu da se osvetli put dok započinjete svoje putovanje.

GRAMATIKA

Ova ikona ističe različita pravila gramatike koja mogu biti van uobičajenih normi. Iako se ova knjiga ne fokusira prvenstveno na gramatiku, vaša uspešna upotreba jezika može biti poboljšana obraćanjem pažnje na mala gramatička pravila dok se pojavljuju.

Posle ove knjige

Ova knjiga je puna korisnih informacija, ali možete pronaći još više online! Pogledajte pomoćni list ove knjige, koji sadrži korisna pitanja, uobičajene izraze, fraze koje se koriste u hitnim situacijama, kineski kalendar i kineske brojeve sve u praktičnom prenosivom formatu. Samo idite na www.dummies.com i potražite „Chinese For Dummies Cheat Sheet.“

Takođe možete čuti sve Razgovore na kineskom iz knjige kako biste bolje savladali pravilan izgovor. Samo idite na www.dummies.com/go/chinesefd.

Kuda dalje

Kineski se često smatra jednim od najtežih jezika na svetu za savladavanje. Ne brinite. Ne pokušavajte da ga savladate. Sve što želite je da budete razumljivi kada progovorite kako ne biste tražili muški toalet kada vam zaista treba ženski toalet. Sve što sada treba da uradite je da nastavite da slušate i ponavljate reči i fraze koje nalazite u ovoj knjizi. Okrenite se ka bilo kom poglavlju koje pobuđuje vašu radoznalost, slušajte prateće online audio zapise kod kuće ili u automobilu, i nastavite da vežbate svoje omiljene kineske fraze kada ste sa porodicom i prijateljima u Kineskoj četvrti ili u lokalnoj prodavnici kineske robe.